

Stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2014

V zmysle § 18f ods. 1 písmeno c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2014.

Odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2014 (ďalej len "stanovisko") som spracovala na základe zverejneného návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2014.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU MESTA BREZNA

Návrh záverečného účtu mesta Brezna za rok 2014 je predložený na rokovanie mestského zastupiteľstva (MsZ) v zákonom stanovenej lehote, t.j. do 30. júna rozpočtového roka.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu mesta Brezna za rok 2014 (ďalej len „návrh záverečného účtu“) je spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh záverečného účtu bol verejne prístupný na úradnej tabuli mesta v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a s § 16, odsek 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

3. Dodržanie povinnosti auditu zo strany mesta

Mesto si splnilo povinnosť podľa § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a dalo si overiť účtovnú závierku audítorom podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (§ 9 ods. 4).

2. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

- a) Údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou
- b) Bilanciu aktív a pasív
- c) Prehľad o stave a vývoji dlhu
- d) Údaje o hospodárení príspevkových organizácií v pôsobnosti mesta
- e) Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 a § 8 ods. 5 v členení podľa jednotlivých príjemcov, ak nie sú obcou a vyšším územným celkom zverejnené iným spôsobom
- f) Hodnotenie plnenia programov mesta.

Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti návrh záverečného účtu neobsahuje, pretože podľa vyjadrenia uvedeného v návrhu záverečného účtu mesto v roku 2014 nevykonávalo podnikateľskú činnosť. Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

B. ZOSTAVENIE ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Mesto pri zostavení návrhu záverečného účtu postupovalo podľa § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu. V súlade s § 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu; ďalej usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov.

1. ROZPOČTOVÉ HOSPODÁRENIE

Podľa zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec má povinnosť zostaviť svoj rozpočet a pred schválením ho zverejniť zákonným spôsobom. Viacročný programový rozpočet mesta Brezno na roky 2014 – 2016 (ďalej len „rozpočet“) bol schválený uznesením č. 238/2013 dňa 9. decembra 2013.

Mesto zostavilo rozpočet na rok 2014 v súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Rozpočet mesta na rok 2014 bol zostavený a schválený ako prebytkový. Bežný rozpočet bol zostavený a schválený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový. Schodok kapitálového rozpočtu mal byť vykrytý prebytkom bežného rozpočtu.

Zmeny rozpočtu boli počas rozpočtového roka vykonávané rozpočtovými opatreniami v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2014 zmenený 120 rozpočtovými opatreniami.

V návrhu záverečného účtu sa uvádza, že „Zmeny rozpočtu boli počas rozpočtového roka vykonávané rozpočtovými opatreniami v zmysle VZN č. 106/2004, ako aj jeho dodatkov č. 1 až 3.“

K vykonávaným zmenám rozpočtu musím uviesť, že mesto ani v roku 2014 nemalo vyriešený problém s platnosťou a účinnosťou legislatívy, ktorá upravuje vykonávanie zmien rozpočtu mesta zo strany oprávnených orgánov.

Mesto malo v roku 2014 zásady rozpočtového hospodárenia upravené všeobecne záväznými nariadeniami mesta, konkrétne:

- Všeobecne záväzné nariadenie mesta Brezna č.106/2004 – „Zásady rozpočtového hospodárenia“, schválené MsZ dňa 14.12.2004, účinné dňom 01.01.2005, podpísané primátorom mesta,
- Všeobecne záväzné nariadenie mesta Brezna č.06/2004 – „Zásady rozpočtového hospodárenia“ vrátane dodatku č.1, ktorý bol schválený MsZ dňa 26.08.2008 a nadobudol účinnosť dňa 05.10.2007, podpísané primátorom mesta,
- Všeobecne záväzné nariadenie mesta Brezna č.03/2008, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie mesta Brezna č.106/2004 – „Zásady rozpočtového hospodárenia“, schválené MsZ dňa 26.08.2008, účinné dňom 25.09.2008, podpísané primátorom mesta,
- úplné znenie Všeobecne záväzného nariadenia mesta Brezna č.106/2004 – „Zásady rozpočtového hospodárenia“, vrátane jeho dvoch dodatkov, podpísané primátorom mesta,
- Všeobecne záväzné nariadenie mesta Brezna č.04/2011, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie mesta Brezna č.106/2004 – „Zásady rozpočtového hospodárenia“, schválené MsZ dňa 29.12.2011, nepodpísané primátorom mesta.

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Brezna č.04/2011, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie mesta Brezna č.106/2004 – „Zásady rozpočtového hospodárenia“, bolo schválené MsZ dňa 29.12.2011 uznesením č.249/2011. Primátor mesta využil svoje oprávnenie podľa §13 ods.6 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a pozastavil výkon predmetného uznesenia. MsZ nevyužilo svoje oprávnenie podľa §13 ods.8 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, nepotvrdilo toto uznesenie a tak predmetné uznesenie stratilo platnosť.

Tento problém s platnosťou a účinnosťou internej legislatívnej úpravy vykonávania zmien rozpočtu mesta bol vyriešený až v roku 2015, keď uznesením MsZ č. 77/2015 zo dňa 30.04.2015 bolo zrušené Všeobecne záväzné nariadenie mesta Brezna č.106/2004 – „Zásady rozpočtového hospodárenia“ a kompetencia schvaľovania zmien rozpočtu bola primátorovi mesta schválená uznesením MsZ.

1.1. ROZPOČTOVÉ HOSPODÁRENIE MESTA V ROKU 2014

Hospodárenie mesta v roku 2014 dokumentuje nasledovná tabuľka:

v €

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Príjmy	9 865 182	10 718 233	10 896 515,66
Výdavky	9 302 864	10 247 426	10 231 029,07
Prebytok bežného rozpočtu	562 318	470 807	665 486,59
Kapitálový rozpočet			
Príjmy	83 000	96 803	37 354,39
Výdavky	220 995	287 857	146 595,34
Schodok kapitálového rozpočtu	-137 995	-191 054	-109 240,95
Prebytok/schodok rozpočtu	424 323	279 753	556 245,64
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	0	149 570	104267,40
Výdavkové finančné operácie	424 323	429 323	430 441,87
Rozdiel vo finančných operáciách	-424323	- 279 753	- 326 174,47

Z analýzy rozpočtovania a hospodárenia mesta v roku 2014 je zrejmé, že

- a) v priebehu rozpočtového roka dochádza k zmenám bežného rozpočtu až v objeme do 900 tis. €; k zmenám dochádza tak na úrovni príjmov (+853 051 €) ako aj na úrovni výdavkov (944 562 €);
- b) rozpočtované bežné príjmy sa podarilo naplniť na 101,66% na rozdiel od rozpočtovaných kapitálových príjmov, ktoré mesto plnilo len na úrovni 38,59 %;
- c) bežné výdavky sa čerpali v súlade s rozpočtom na rozdiel od kapitálových výdavkov, ktorých objem bol zmenami rozpočtu zvýšený a nakoniec čerpanie bolo na úrovni 50,93 %;
- d) na základe skutočností uvedených v predchádzajúcich odsekoch došlo k zvýšeniu prebytku bežného a aj celkového rozpočtu.

Podľa § 12 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec sleduje v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonáva zmeny vo svojom rozpočte, najmä zvýšenie vlastných príjmov alebo zníženie výdavkov, s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka.

Ako hlavná kontrolórka mesta musím konštatovať, že vychádzajúc zo skutočného plnenia rozpočtu príjmov a čerpania výdavkov v roku 2014, mesto si túto zákonnú povinnosť nesplnilo (a to aj z dôvodu nejasnej internej legislatívnej úpravy, o ktorej som sa zmienila v úvode stanoviska).

1.2. PLNENIE ROZPOČTU PRÍJMOV

Vlastné príjmy

- bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy,
- kapitálového rozpočtu predstavovali najmä príjmy z predaja majetku.

Cudzie príjmy

- bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a príjmami od obcí na činnosť spoločnej úradovne,
- kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami, ktoré mesto získalo cez projekty Európskej únie.

Mesto v roku 2014 plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

v €:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	9 865 182	10 718 233	10 896 515,66
Kapitálové príjmy	83 000	96 803	37 354,39

V porovnaní s plnením príjmov v roku 2013:

v €:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	9 936 760	10 688 165	10 445 004
Kapitálové príjmy	852 237	856 237	890 576

ide o výrazný posun v plnení príjmov – bežné príjmy v roku 2014 boli vyššie oproti roku 2013 o 452 tis. €, kapitálové príjmy zaznamenali výrazný prepád..

1.2.1. Plnenie rozpočtu bežných príjmov

Bežné príjmy zahŕňajú vlastné príjmy (daňové a nedaňové) a cudzie príjmy (granty a transfery); ich plnenie bolo v roku 2014 nasledovné:

v €

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	6 412 860	6 414 055	6 348 232,83
Nedaňové príjmy	1 068 258	1 097 157	1 260 095,20
Granty a transfery	2 384 064	3 207 021	3 288 187,63

Plnenie bežných príjmov v roku 2013 bolo nasledovné:

v €

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	6 265 716	6 189 702	6 066 177
Nedaňové príjmy	1 468 129	1 597 857	1 355 487
Granty a transfery	2 202 915	2 900 606	3 023 340

1.2.1.1. Daňové príjmy

Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov (45%) má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu. Jej vývoj od roku 2002 dokumentuje nasledovná tabuľka:

v tis. Sk a €

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2002	35 000	36 036
2003	37 500	37 527
2004	42 200	42 850
2005	101 925	105 958
2006	118 000	121 423
2007	118 080	135 204
2008	154 900	155 078
2009	5 377 415 €	4 670 611 €
2010	4 437 153 €	3 760 753 €
2011	4 620 291 €	4 444 645 €
2012	4 707 100 €	4 469 255 €
2013	4 688 968 €	4 581 433 €
2014	4 888 058 €	4 902 617 €

Ministerstvo financií SR (MF) zverejnilo výšku podielových daní na rok 2014 (vrátane zúčtovania za rok 2013) pre mesto vo výške 4 888 058 €. V skutočnosti boli mestu boli poukázané podielové dane vo výške 4 902 617,20 €, čo je oproti prognóze viac o 14 559 €. Táto skutočnosť ovplyvnila plnenie daňových príjmov rozpočtu.

Vývoj dane z nehnuteľnosti:

v tis. Sk a €

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2002	12 186	11 573
2003	13 330	13 669
2004	14 078	13 338
2005	14 045	19 240
2006	19 000	19 066

2007	18 400	18 849
2008	24 978	24 921
2009	815 869 €	815 869 €
2010	803 293 €	845 564 €
2011	845 366 €	821 993 €
2012	848 000 €	823 021 €
2013	974 317 €	890 705 €
2014	932 870 €	875 568 €

Mestu sa ani v roku 2014 opätovne ako po minulé roky nepodarilo naplniť plánovaný výnos dane z nehnuteľnosti. V hodnotenom roku je plnenie príjmov z dane z nehnuteľnosti nižšie o 57 302 € (v minulom roku to bolo až o 83 612 €) oproti schvábnému rozpočtu. Rozpočet príjmov za rok 2014 sa mestu nepodarilo naplniť ani pri dani zo stavieb (a dosť výrazne) a ani pri dani z bytov.

Podľa návrhu záverečného účtu bolo v roku 2014 zdanených celkom 26 845 objektov s počtom daňových poplatníkov 8 356, čo je mierny nárast oproti rokom 2013 až 2010. Táto skutočnosť sa však neodzrkadľuje vo výnose dane z nehnuteľnosti. Predpis dane z nehnuteľností na rok 2014 bol 899 908,93 €, uhradených bolo len 838 654,88 €. Daňové pohľadávky z predchádzajúceho obdobia boli uhradené vo výške 36 358,29 €, avšak nedoplatky na dani z nehnuteľností k 31. 12. 2014 predstavujú čiastku vo výške 208 714,68 €. Pokuty za daňové delikty boli vybraté len vo výške 555,30 €.

Zo strany mesta je potrebné do budúcnosti zrealizovať rozpočtovanie príjmov z dane z nehnuteľnosti.

Vzhľadom ku skutočnosti, že v prípade poklesu výnosu dane z nehnuteľnosti, ide o dlhodobý trend, odporúčam spracovať analýzu plnenia príjmov z dane z nehnuteľnosti s cieľom zistiť príčiny a prijať opatrenia na odstránenie stavu, ktorý je neželaným v kontexte potreby plnenia príjmov zo strany mesta.

Vývoj plnenia výnosu z miestnych daní a poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad:

v tis. Sk a €

	Daň z pozemkov	Daň zo stavieb	Daň z bytov	Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad
Skutočnosť 2004	2 450	10 341	547	8 404
Skutočnosť 2004	5 813	19 061	1 479	12 402
Skutočnosť 2006	2 694	15 248	1 125	12 557
Skutočnosť 2007	2 577	14 936	1 336	12 747
Skutočnosť 2008	3 261	20 225	1 436	13 967
Skutočnosť 2009	137 769 €	615 286 €	62 814 €	445 093 €
Skutočnosť 2010	143 176 €	639 536 €	62 851 €	440 469 €
Skutočnosť 2011	149 159 €	610 720 €	62 114 €	418 091 €
Skutočnosť 2012	138 009 €	621 523 €	63 488 €	427 169 €
Skutočnosť 2013	150 552 €	670 961 €	69 195 €	515 392 €
Skutočnosť 2014	151 693 €	653 772 €	70 104 €	489 886 €

Sadzba poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad sa v roku 2013 vo VZN zvyšovala, príjmy za rok 2013 vzrástli a tak sa aj v rozpočte príjmov na rok 2014 uvažovalo so zvýšením výnosu z tohto poplatku. Skutočnosť plnenia príjmov k 31.12.2014 ukazuje, že zvýšenie výnosov z miestneho poplatku sa nedosiahlo.

Vývoj plnenia výnosu z miestnych daní a poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad v porovnaní s minulým obdobím hodnotím negatívne a navyše si dovoľím opätovne ako po minulé roky upozorniť, že mesto z dosahovaných výnosov z poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad nepokrýva náklady na likvidáciu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu. Pri znižovaní výnosu tohto poplatku sa rozdiel nákladov a výnosov z tejto činnosti (likvidácia komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu) stále zväčšuje, čo zvyšuje nároky na výdavkovú časť rozpočtu mesta.

A rovnako ako v minulosti odporúčam vykonať analýzu skutočných nákladov na likvidáciu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu s cieľom následného zníženia týchto nákladov a zvýšenia efektivity a účinnosti vykonávania tejto činnosti. Rovnako odporúčam venovať zvýšenú pozornosť aj dosahovaniu vyšších výnosov z tohto poplatku, zvýšiť efektivitu a účinnosť vymáhania daňových nedoplatkov a uplatňovať sankcie v daňovom konaní.

Výber ostatných miestnych daní v roku 2014 v porovnaní s minulými rokmi dokumentuje nasledujúca tabuľka:

v €

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Daň za psa	14 827	16 021	15 092	16 969,44	16 520	15 894
Za nevýherné hracie automaty	3 825	2 272	2 189	1 887,60	1800	1650
Za predajné automaty	421	464	363	427,35	450	450
Za ubytovanie	1442	neuložená	neuložená	3 941,60	4 464	5505
Za užívanie verejného priestranstva	43 766	47 803	48 812	50 998,40	54 050	56 107

1.2.1.2. Nedaňové príjmy

Zahŕňajú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a príjmy z administratívnych a iných poplatkov; ich plnenie bolo v roku 2014 nasledovné:

v €

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	591 619	598 314	629 817
Administratívne a iné poplatky	351 039	358 954	486 352
Úroky	500	500	502
Iné nedaňové príjmy	125 100	139 389	143 422

Plnenie nedaňových príjmov a porovnanie s minulými rokmi:

v €

Rok	Nedaňové príjmy	Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	Poplatky
2009	1 473 025	935 702	414 007
2010	1 769 192	906 110	714 837
2011	1 309 125	698 835	458 726
2012	1 475 806	756 737	478 621
2013	1 355 487	661 965	450 757
2014	1 260 095	629 817	486 353

Vývoj plnenia nedaňových príjmov a to tak vlastných príjmov z podnikania a vlastníctva majetku ako aj poplatkov má už obvykle klesajúcu tendenciu, plnenie príjmov za rok 2014 je nižšie ako v roku 2013 (okrem poplatkov).

Príjmy z podnikania mesto dosiahlo vo výške 69 695 €, rovnako ako v roku 2013 (v roku 2012 to bolo 55 228 €), ide o vyplatené dividendy z majetkovej účasti mesta v obchodných spoločnostiach. Z prenajatých pozemkov mesto dosiahlo príjmy vo výške 253 404,35 €, v roku 2013 - 299 445,49 € a v roku 2012 - 489 097 €, ide o dlhotrvajúci pokles príjmov z prenájmu pozemkov.

Z prenajatých budov, priestorov a objektov mesto dosiahlo príjmy vo výške 210 204,03 €, v roku 2013 - 196 311,55 € a v roku 2012 - 216 002 €:

- a) z nájmu bytov mesto dosiahlo príjem vo výške 86 464,06 €, v roku 2013 - 84 421,37 € a v roku 2012 - 81 906 €
  - k 01.01.2012 malo mesto 157 nájomných bytov, k 01.01.2013 to bolo 154 nájomných bytov, k 01.01.2014 počet nájomných bytov klesol na 149 bytov, tento stav je aj k 101.01.2015;
- b) z nájmu nebytových priestorov mesto dosiahlo príjem 123 739,97 €, v roku 2013 - 111 890,18 €
  - k 01.01.2012 mesto Brezno evidovalo 51 nájomných zmlúv na nebytové priestory, k 01.01.2013 to bolo len 46 zmlúv o nájme nebytových priestorov, k 01.01.2014 mesto eviduje už len 44 zmlúv o nájme nebytových priestorov, tento stav je aj k 01.01.2015.

Tendencia dočasného využívania majetku mesta formou nájomných zmlúv má klesajúcu tendenciu. Ako v minulosti aj v tomto návrhu záverečného účtu chýba analýza, či je to vplyvom predaja majetku alebo ide o nevyužívané bytové a nebytové priestory vo vlastníctve mesta.

S rozpočtovaním a naplňaním príjmov z vlastníctva majetku úzko súvisí otázka hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení a nakladaní mesta so svojim majetkom. Opätovne odporúčam, aby bola spracovaná analýza využívania majetku mesta, výsledkom ktorej bude zrejmé aká je miera efektivity pri hospodárení s vlastným majetkom. Táto analýza by mala byť spracovaná aj za majetkové práva mesta a najmä za obchodné podiely mesta v obchodných spoločnostiach. Analýza by sa dotkla aj efektivity prenájmu technologických zariadení tepelného hospodárstva DALKII Brezno, a.s.. Za rok 2014 mesto získalo výnos z nájmu technologických zariadení tepelného hospodárstva DALKII Brezno a.s. výške 96 513 €. Tento výnos v hodnote 60 tis. € sa však mesto podľa nájomnej zmluvy zaviazalo investovať do tohto prenajatého technologického zariadenia a tak bežný príjem z prenájmu, mesto z väčšej časti spätne investuje do prenajatého majetku, na ktorom podniká DALKIA Brezno a.s..

Administratívne a iné poplatky a platby sú príjmy mesta zo správnych poplatkov, napr. za overovanie listín, za vydanie rybárskych lístkov, za vydanie povolenia na zmenu užívania, za zmenu licencie, za prevádzku výherných hracích prístrojov, za uloženie odpadu na území mesta Brezno. Rovnako sú to aj správne poplatky v zmysle stavebného zákona, správne poplatky matriky a iné správne poplatky. Celkove boli tieto príjmy v roku 2014 dosiahnuté vo výške 486 353 €, v roku 2013 - 450 757 € a v roku 2012 - 478 621€.

Iné nedaňové príjmy boli plnené vo výške 143 422,92 €, z toho najmä

- príjmy z odvodov a hazardných hier a iných podobných hier - 67 002,40 €,
- príjmy z náhrad poistného plnenia - 9 557,54 €,
- príjmy z dobropisov - 46 865,02 €.

Granty a transfery

Ide o príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy, sú to príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR,

z Banskobystrického samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov je určený na financovanie základných škôl (ide o prostriedky zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy v školstve).

V roku 2014 boli mestu poskytnuté transfery vo výške 3 278 187, 63€, v roku 2013 - 3 023 340 a v roku 2012 - 2 747 756 €. Najväčší objem z poskytnutých transferov predstavujú normatívne a nenormatívne finančné prostriedky určené najmä na financovanie preneseného výkonu štátnej správy (2 351 216 € a 228 675,35 €). Významný objem predstavujú aj transfery do oblasti sociálnej práce (52 768,87 € na marginalizované rómske komunity, 48 419,49 € na terénnu sociálnu prácu, 31 680 na útulok „Nádej“).

1.2.2. Plnenie rozpočtu kapitálových príjmov

Schválený rozpočet kapitálových príjmov vo výške 83 000 € sa v priebehu roka upravoval podľa získaných príjmov z predajov majetku mesta a to až na úroveň 96 803 €.

Z predaja kapitálových aktív – pozemkov, budov a bytov mesto získalo 23 551,39 €.

Mesto pre rok 2014 nerozpočtovalo kapitálové granty a transfery, v priebehu roka bol rozpočet upravený na sumu 13 803 €:

v €

Poskytovateľ	Výška v €	Účel
Projekt EU (80%)	540 €	Voda, kanál, ČOV Podkoreňová
Projekt ŠR (15%)	63 €	Voda, kanál, ČOV Podkoreňová
MF SR	13 200	Na vybudovanie odstavňích plôch na ul. ČSA

V návrhu záverečného účtu nie sú uvedené dôvody získania minimálnych cudzích zdrojov. V období získavania zdrojov z európskych štrukturálnych fondov je na mieste otázka, prečo sa mestu „podarilo“ v roku 2014 získať len 13 200 €. Chýba analýza či je dôvodom skutočnosť, že sme sa o tieto zdroje neuchádzali, alebo že sme boli v žiadostiach neúspešní (ak je pravda, že sme boli neúspešní, tak by mali byť uvedené dôvody neúspechu).

1.3. ČERPANIE ROZPOČTU VÝDAVKOV

Mesto v roku 2014 čerpalo výdavky nasledovne:

v €:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	9 302 864	10 247 426	10 231 029,07	99,84
Kapitálové výdavky	220 995	287 857	146 595,34	50,93

Porovnávajúc s čerpaním v roku 2013:

v €:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	9 081 477	9 758 515	9 848 449,21	100,92
Kapitálové výdavky	1 210 317	1 287 417	1 203 522,11	93,48

je zrejmé, že došlo k vyššiemu čerpaniu bežných výdavkov, čo predpokladal už schválený a následne upravený rozpočet (k prekročeniu čerpania rozpočtu nedošlo).

Čo sa týka kapitálových výdavkov, tie sú závislé od zdrojov a tak pri nedostatku zdrojov je logické, že čerpanie kapitálových výdavkov nedosahuje ani rozpočtované parametre.

1.3.1. Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov:

v tis. Sk a €

Rok	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť
2004	205 850	203 999
2005	225 870	221 456
2006	251 785	251 091
2007	233 443	253 698
2008	272 546	272 858
2009	9 571 601 €	9 548 917 €
2010	10 111 196 €	10 236 121 €
2011	9 405 352 €	9 499 690 €
2012	9 471 298 €	9 574 932 €
2013	9 758 515 €	9 848 449 €
2014	10 247 426 €	10 231 029 €

Na základe zhodnotenia vývoja čerpania rozpočtu bežných výdavkov za uplynulé roky a po analýze čerpania rozpočtu bežných výdavkov v sledovanom roku možno konštatovať, že opäť je zrejma tendencia rastu bežných výdavkov.

1.3.1.1. Čerpanie bežných výdavkov podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie

Bežné výdavky boli v roku 2014 podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie čerpané nasledovne:

v €

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	3 713 317	4 077 763	4 095 071,76	100,42
Poistné a príspevky do poisťovní	1 465 771	1 594 353	1 587 853,86	99,59
Tovary a služby	2 320 367	2 719 224	2 722 609,90	100,12
Bežné transfery	1 629 816	1 687 406	1 679 793,82	99,55
Splácanie úrokov	173 593	168 680	145 699,73	86,38

Porovnajúc čerpanie v roku 2013:

v €

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	3 486 154	3 775 194	3 773 486,27	99,95
Poistné a príspevky do poisťovní	1 378 283	1 477 392	1 466 989,81	99,29
Tovary a služby	2 543 345	2 709 812	2 812 272,61	103,78
Bežné transfery	1 489 265	1 634 594	1 634 182,50	99,97
Splácanie úrokov	184 430	161 523	161 518,02	100,00

možno konštatovať, že došlo

- k zvýšeniu čerpania osobných výdavkov, t. j. výdavkov na platy a poistné do poisťovních fondov (o 322 tis. €);
- k prekročeniu rozpočtu výdavkov na tovary a služby (o 102 tis. €)

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov na MsÚ, vybrané položky podľa ekonomickej klasifikácie:

v tis. Sk a €

Rok	Platy	Poistné odvody	Prevádzkové výdavky	Príspevky pre po	Dotácie, transfery
2003	33 967	12 874	26 302	36 221	1 770
2004	35 864	12 975	34 162	47 110	1 378
2005	32 243	11 599	37 033	49 595	3 025
2006	33 665	12 394	36 227	59 450	3 115
2007	34 166	12 603	29 697	62 593	2 420
2008	36 361	13 536	49 088	50 945	4 135
2009	1 348 737 €	532 730 €	1 560 264 €	1 853 307 €	97627 €
2010	1 299 332 €	514 407 €	2 479 435 €	1 548 581 €	240 485 €
2011	1 396 215 €	561 993 €	1 911 910 €	1 465 582 €	174 506 €
2012	1 362 634 €	548 669 €	1 924 146 €	1 372 236 €	162 886 €
2013	1 347 696 €	563 199 €	1 876 054 €	1 373 641 €	235 505 €
2014	1 414 924 €	594 265 €	1 807 720 €	1 415 354 €	239 527 €

Aj z uvedeného prehľadu vyplýva, že došlo k nárastu výdavkov na platy zamestnancov mesta (o 67 tis. €).

V roku 2013 bolo na platy zamestnancov mesta (bez rozpočtových a príspevkových organizácií) vyplatených 1 347 696 €. Odmeny zamestnancom mesta boli vyplatené vo výške 77 236 €. Priemerný počet zamestnancov mesta v roku 2013 bol 167,8, z toho riadiacich zamestnancov 15.

V roku 2014 bolo na platy zamestnancov mesta (bez rozpočtových a príspevkových organizácií) vyplatených 1 414 924 €. Odmeny zamestnancom mesta boli vyplatené vo výške 90 855 €. Priemerný počet zamestnancov mesta v roku 2014 bol 176,1, z toho riadiacich zamestnancov 15.

Vyššie čerpanie je zaznamenané aj u platov zamestnancov na MsÚ – ide o sumu 691 681,65 €, pričom v roku 2013 to bolo len 668 716,23 €.

V školách a školských zariadeniach boli v roku 2013 výdavky na platy zamestnancov vo výške 2 425 790 € pri nasledovných priemerných počtoch zamestnancov :

ZŠ s MŠ Pionierska 2..... 109,4 zamestnancov, z toho 8 riadiacich
 ZŠ s MŠ K. Rapoša Pionierska 4..... 97,6 zamestnancov, z toho 6 riadiacich
 ZŠ s MŠ MPČĽ.....53 zamestnancov, z toho 5 riadiacich
 Základná umelecká škola.....21,3 zamestnancov, z toho 2 riadiaci
 Centrum voľného času..... 4,6 zamestnancov, z toho 1 riadiaci

V školách a školských zariadeniach boli v roku 2014 výdavky na platy zamestnancov vo výške 2 680 147 € pri nasledovných priemerných počtoch zamestnancov:

ZŠ s MŠ Pionierska 2..... 108,2 zamestnancov, z toho 8 riadiacich
 ZŠ s MŠ K. Rapoša Pionierska 4.....103,75 zamestnancov, z toho 6 riadiacich
 ZŠ s MŠ MPČĽ.....54,6 zamestnancov, z toho 5 riadiacich
 Základná umelecká škola.....22,5 zamestnancov, z toho 2 riadiaci
 Centrum voľného času..... 4,6 zamestnancov, z toho 1 riadiaci

Príspevkové organizácie mali mzdové náklady za rok 2014 vo výške 941 054 € pri nasledovných priemerných počtoch zamestnancov:

Technické služby Brezno..... .61,6 zamestnancov, z toho 3 riadiacich

Mestské kultúrne stredisko.....13 zamestnancov, z toho riadiacich 2
Mestský športový klub Brezno.....23,9 zamestnancov, z toho 5 riadiacich

Príspevky pre príspevkové organizácie

Čerpanie výdavkov na príspevky pre príspevkové organizácie v roku 2014:

v €

Prijímateľ	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Technické služby	859 316	889 847	886 746,92	99,66
Mestský športový klub	354 745	380 025	380 023,52	100,00
Mestské kultúrne stredisko	138 454	148 944	148 484,00	99,69
Príspevkové organizácie spolu	1 352 515	1 418 816	1 415 354,44	99,76

v roku 2013:

v €

Prijímateľ	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Technické služby	834 518	864 740	864 739,60	100,00
Mestský športový klub	355 368	357 468	357 468,00	100,00
Mestské kultúrne stredisko	150 858	151 433	151 433,03	100,00
Príspevkové organizácie spolu	1 340 744	1 373 641	1 373 640,63	100,00

Problém nedostatočného financovania príspevkových organizácií bol v roku 2014 riešený zvýšením príspevku na činnosť, komplexne však riešený nebol. Nakoľko ale v čase zostavovania stanoviska sa situácia príspevkových organizácií rieši, nie je potrebné z mojej strany ďalej opakovať upozornenia a odporúčania na adresu zriaďovateľa príspevkových organizácií.

V tejto súvislosti si len dovoľujem upozorniť na potrebu komplexného auditu činností, ktoré zabezpečuje a bude zabezpečovať príspevková organizácia – Technické služby mesta Brezna. Tento audit by mal byť prioritou číslo jedna, pretože ide o príspevkovú organizáciu, ktorá zabezpečuje pre mesto dôležité verejnoprospešné služby – správu a údržbu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, verejnej zelene a verejného osvetlenia, nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom a ďalšie činnosti dôležité pre život obyvateľov mesta. Tieto činnosti sú zo strany obyvateľov mesta najviac sledované a ich vykonávanie je neustále predmetom kritiky (údržba verejnej zelene – kosenie, zimná údržba verejných priestranstiev a miestnych komunikácií), ktorej oprávnenosť úzko súvisí s financovaním tejto príspevkovej organizácie. Navyše s pripravovaným riešením od 1. júla 2015 (presunom činností zo zrušených príspevkových organizácií práve na Technické služby mesta Brezno) je tento audit veľmi potrebný v nadväznosti na zabezpečenie financovania činností, ktoré bude táto príspevková organizácia vykonávať. Cieľom by malo byť na základe spracovaného auditu a finančnej analýzy zdefinovať parametre jednotlivých činností príspevkovej organizácie, vrátane zabezpečenia ich financovania, získať kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele, ktoré umožnia stanoviť rozpočet pre túto príspevkovú organizáciu, aby bola zabezpečená hospodárnosť, efektivita a racionalita výkonu činností, ktoré bude táto organizácia vykonávať s ohľadom na proklamovaný cieľ celkovej úspory výdavkov mesta, tzv. režijných výdavkov (t. j. výdavkov na riadenie a správu).

Transfery a dotácie

V roku 2014 mesto poskytlo zo svojho rozpočtu dotácie a transfery. Tieto finančné prostriedky sú prísne účelové, mesto ich poskytuje zo svojho rozpočtu na presne vymedzený (zákonom alebo zmluvou) účel:

v €

Prijímateľ	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Športové kluby	35 000	35 000	35 000,00	100,00
Kultúrne telesá	35 000	35 000	33 831,13	96,66
Členské príspevky	8 930	16 930	15 033,53	88,80
Nemocenské dávky	0	12 208	12 157,06	99,58
Odchodné a odstúpné	0	1 407	1 406,60	99,97
Dotácie neziskovým organizáciám	10 000	10 000	8 874,28	88,74
Sociálny taxík	17 472	17 712	17 712,00	100,00
Na prevádzku súkromnej škôlky	40 850	40 850	40 850,00	100,00
Na dávku v hmotnej núdzi	300	37 982	37 962,25	99,95

1.3.1.2. Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov podľa funkčnej rozpočtovej klasifikácie:

v €

Názov	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Obce	1 265 040	1 346 174	1 333 233,79	99,04
Finančná a rozpočtová oblasť	8 700	10 642	10 002,48	93,99
Iné všeobecné služby	29 449	31 791	31 788,56	99,99
Všeobecné verejné služby	0	71 034	71 034,96	100,00
Transakcie verejného dlhu	168 393	163 950	141 609,86	86,37
Civilná ochrana	1 012	578	421,12	72,86
Policajné služby	381 121	419 100	416 372,20	99,35
Ochrana pred požiarmi	6 138	7 980	7 882,97	98,78
Cestná doprava	90 000	85 680	81 475,82	95,09
Správa a údržba ciest	937 724	935 204	860 721,26	92,04
Cestovný ruch	25 000	25 000	25 000,00	100,00
Nakladanie s odpadmi	543 713	558 309	551 376,99	98,76
Nakladanie s odpad. vodami	13 677	27 935	27 683,91	99,10
Rozvoj bývania	14 397	13 986	14 692,62	105,05
Rozvoj obcí	258 277	345 369	284 158,29	82,28
Zásobovanie vodou	22 841	20 333	19 572,54	96,26
Verejné osvetlenie	135 595	145 430	145 429,41	100,00
Bývanie a obč. vybavenosť	59 221	54 486	53 687,13	98,53
Rekreačné a športové služby	389 745	415 025	415 023,52	100,00
Umelecké súbory	35 000	35 000	33 381,13	96,66
Knižnice	86 642	91 073	90 882,79	99,79
Pamiatková starostlivosť	370	370	265,86	71,85
Ostatné kultúrne služby	119 474	135 266	134 507,06	99,44
Vysielacie a vyd. služby	2 630	2 630	2 630,00	100,00
Náboženské a iné spoločenské služby	18 500	26 500	23 488,13	88,63
Predškolská výchova	910 321	937 424	936 864,26	100,00
mimorozpočtové			32 772,80	
Základné vzdelanie	2 190 100	2 603 721	2 594 220,73	99,96
mimorozpočtové			85 217,31	
Zariadenie školského stravovania	261 549	271 549	271 401,25	99,95
mimorozpočtové			59 472,46	

Záujmové vzdelávanie – ŠKD	204 501	206 011	206 008,50	100,00
- mimorozpočtové			16 796,00	
Záujmové vzdelávanie - ZUŠ	255 520	257 318	257 318,00	100,00
-mimorozpočtové			30 259,60	
Záujmové vzdelávanie - CVC	88 909	101 554	97 197,28	100,00
-mimorozpočtové			14 205,00	
v RO	11 394	11 811	11 811,03	100,00
v RO	0	48 496	48 495,68	100,00
Zariadenie pre celoživotné vzdelávanie	91 798	99 286	71 686,12	72,20
Ďalšie soc. služby - invalidita	17 472	18 312	18 312,00	100,00
Soc. služby - staroba	56 266	56 112	53 369,25	95,11
Ďalšie soc. služby – staroba	385 737	364 780	361 106,69	98,99
Soc. služby – rodina a deti	22 819	33 524	30 020,57	89,55
Ďalšie soc. služby – rodina a deti	0	0	0,00	0,00
Ďalšie dávky -rodina	0	39 400	38 294,89	97,20
Soc. pomoc obč. v hm. núdzi	0	4 035	4 035,20	100,00
Dávky sociálnej pomoci	300	300	280,00	93,33
Zariadenie soc. služieb - útulok	112 333	104 330	102 459,74	98,21
Ďalšie soc. služby	81 186	119 499	112 652,31	94,27

Z čerpania bežných výdavkov podľa funkčnej klasifikácie v roku 2014 vyplýva, že na niektorých odvetviach bol rozpočet výdavkov prečerpaný a na niektorých nebol vyčerpaný.

V návrhu záverečného účtu je čerpanie bežných výdavkov podľa funkčnej rozpočtovej klasifikácie podrobne skomentované.

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov, vybrané odvetvia podľa funkčnej klasifikácie:

v tis. Sk a €

Rok	Činnosť úradu	Mestská polícia	Správa a údržba ciest	Nakladanie s komunálnym odpadom
2003	23 501	6 082		
2004	33 819	6 495		
2005	37 596	8 013	14 008	14 362
2006	39 364	9 352	13 850	15 007
2007	42 222	9 390	18 479	15 019
2008	47 845	9 797	12 489	16 118
2009	1 794 122 €	404 309 €	636 174 €	599 064 €
2010	1 808 206 €	361 180 €	1 030 325 €	628 346 €
2011	1 641 856 €	393 665 €	959 137 €	608 591 €
2012	1 285 664 €	378 192 €	964 470 €	565 789 €
2013	1 290 356 €	378 192 €	986 389 €	558 732 €
2014	1 333 234 €	416 372 €	860 721 €	551 377 €

v tis. Sk a €

Rok	Verejné osvetlenie	Rozvoj obcí	Správa bytov a nebytových priestorov	Šport	Kultúra
2003				7 017	6 266
2004				9 082	8 195
2005	5 359	7 617	9 090	12 313	9 358
2006	4 211	10 140	14 892	14 585	8 060
2007	4 054	6 506	11 094	13 904	10 002
2008	4 541	9 259	15 747	13 004	8 527

2009	135 370 €	266 820 €	41 690 €	500 103 €	300 600 €
2010	131 782 €	200 607 €	70 337 €	432 823 €	272 980 €
2011	122 659 €	183 872 €	67 945 €	416 931 €	277 350 €
2012	125 203 €	376 472 €	86 778 €	370 368 €	258 770 €
2013	131 887 €	253 424 €	56 119 €	392 486 €	266 330 €
2014	145 429 €	284 158 €	53 687 €	415 024 €	261 160 €

Z vývoja čerpania bežných výdavkov podľa funkčnej klasifikácie v roku 2014 vyplýva, že na niektorých funkciách došlo k zvýšeniu v čerpaní výdavkov, čo v prípade ak ide o rozvoj mesta je v poriadku, otázny je rast výdavkov na činnosť úradu – v roku 2014 išlo na činnosť úradu 341 313 €, v roku 2013 – 310 833 €.

1.3.2. Čerpanie rozpočtu kapitálových výdavkov

Čerpanie kapitálových výdavkov podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie:

v €

Názov	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Nákup pozemkov	3 734	24 895	9 382,80	37,69
Nákup strojov, prístrojov a zariadení	55 921	30 941	21 716,40	70,19
Projektová dokumentácia	3 600	34 087	17 722,70	51,99
Realizácia stavieb	63 500	88 989	20 147,55	22,64
Rekonštrukcia a modernizácia strojov a zariadení	82 000	82 000	53 341,14	65,05
Ostatné kapitálové výdavky	0	2 325	2 324,75	99,99
Kapitálové transfery	12 240	24 620	21 960	89,20

V roku 2014 bolo plánovaných na realizáciu 9 rozvojových programov, ich počet sa v priebehu rozpočtového roka upravil na 26 rozvojových programov.

V skutočnosti boli realizované nasledovné rozvojové programy, nákupy a zhodnotenia majetku mesta:

1. Modernizácia technologických zariadení - v rámci zmluvy s Dalkiou sa realizovala akcia tepelného pripojenia objektu ZŠ s MŠ Pionierska 4 v hodnote 53 341,14 €.
2. Softvér pre mestskú knižnicu v hodnote 3 676,80 €.
3. Elektronizácia služieb mesta Brezno – výdavky v sume 5 250 €, ktoré súvisia s realizovaným verejným obstarávaním.
4. Cestné spomaľovače - stavebne realizované v 1. štvrtroku 2014 na základe výsledku verejného obstarávania s výslednou sumou 1 726,20 EUR.
5. Chodníkové prepojenie Dolná-Potočná – 4 221 € sa uhradilo v súvislosti s procesom projektového vyhotovenia a jeho schválenia po úroveň stavebného povolenia. Tiež sa zrealizoval sa proces verejného obstarávania na dodávateľ a stavby a vysporiadanie pozemkov pod stavbou vrátane vyjadrení telekomunikácií a GP.
6. Nadstavba ramenového nakladača - poskytnutý kapitálový transfer vo výške 12 240 € na splátku (splátky budú realizované v rokoch 2013 – 2016).
7. Svetelné spomaľovače Bujakovo, cesta Osloboditeľov - 11 640 €.
8. I. a II. OP vodovod Podkoreňová – 5232,43€, realizáciu mesto zabezpečovalo prostredníctvom Technických služieb mesta Brezna. Práce budú ukončené v roku 2015.
9. Rekonštrukcia plavárne Mazorníkovo - kapitálový príspevok účelovo určený na statický posudok vo výške 360 €.
10. Zhodnotenie priestorov na telovýchovné športové využitie v ARÉNA BREZNO určených pôvodným projektom na bowlingovú halu – kapitálový transfer vo výške 360 EUR.

11. Tlačiareň KONICA MINOLTA pre oddelenie daní a poplatkov – 3040,20€.
12. Regulačný ventil vodovod Podkoreňová - 4 316,52 €.
13. Vybudovanie odstavných plôch pre osobné automobily pre obyvateľov na ul. ČSA – 1 208,35 €.
14. PD a mapové podklady na zariadenie na varovanie obyv. v ohrozenom území - účelový kapitálový príspevok na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému CO – 2 160 €.

Z mimorozpočtových zdrojov v rámci kapitoly školstva boli realizované dve investície a to obstaranie teplovzdušnej pece a plynového varného kotla na ZŠ s MŠ MPČĽ.

Porovnávajúc údaje v záverečných účtoch mesta za uplynulé roky, mesto má veľa rozpracovaných rozvojových programov. V spojitosti na štruktúru majetku, o ktorom sa účtuje na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku, upozorňujem na skutočnosť, že mesto má evidované rozvojové programy, u ktorých stav realizácie je rôzny:

- u mnohých sú spracované rôzne štúdie, projekty,
- u niektorých došlo aj k spracovaniu projektovej dokumentácie,
- v niektorých prípadoch sa s realizáciou ani nezačalo a ostali len na úrovni úvah.

V každom prípade však u väčšiny z týchto rozvojových programov došlo k použitiu verejných prostriedkov z rozpočtu mesta, ktoré možno z pohľadu realizácie týchto rozvojových programov považovať za neefektívne vynaložené verejné zdroje.

Táto situácia v registri rozvojových programov nemohla byť v uplynulom období a ani v roku 2014 zmenená z dôvodov už v minulosti viackrát spomenutých:

- mesto má vysoký objem rozpracovaných projektov a rozvojových programov, ktoré nie sú rozpočtovo kryté, t.j. finančne zabezpečené;
- mesto je zdrojovo vyčerpané – stav a čerpanie peňažných fondov (najmä rezervného) je z roka na rok výrazne nižšie,
- kumulácia zdrojov je minimálna a a v prípade dosiahnutého prebytku bežného rozpočtu sa tento musí použiť na splátky úverov;
- mesto nedokáže získavať zdroje z európskych štrukturálnych fondov.

Porovnanie zdrojov v peňažných fondoch mesta za uplynulé roky:

v €

	REZERVNÝ FOND	FOND ROZVOJA BÝVANIA
Počiatkový stav k 1.1.2011	278 642,42	0
Tvorba – rok 2011	385 528,78	2 533,71
Čerpanie – rok 2011	565 788,63	0
Zostatok k 31.12.2011	98 382,58	2 533,71
Počiatkový stav k 1.1.2012	98 382,58	2 533,71
Tvorba – rok 2012	55 663,28	1 443,21
Čerpanie – rok 2012	35 386,84	0
Zostatok k 31.12.2012	118 659,02	3 976,92
Počiatkový stav k 1.1.2013	118 659,02	3 976,92
Tvorba – rok 2013	50 811,16	0
Čerpanie – rok 2013	169 470,18	3 976,92
Zostatok k 31.12.2013	0	0
Počiatkový stav k 1.1.2014	0	0
Tvorba – rok 2014	104 708,47 €	0
Čerpanie – rok 2014	59 408,00 €	0
Zostatok k 31.12.2014	45 303,47 €	0

1.4. FINANČNÉ OPERÁCIE

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce.

Príjmové finančné operácie v roku 2014:

v €

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z ostatných finančných operácií	0	149 570	104 267,40
Tuzemské úvery, pôžičky	0	0	0
Spolu	0	149 570	104 267,40

Cez príjmové finančné operácie sa v roku 2014 zapojili do rozpočtu nevyčerpané účelovo určené prostriedky a prostriedky rezervného fondu.

Výdavkové finančné operácie v roku 2014:

v €

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Splácanie domácej istiny	424 323	424 323	425 441,87

Cez výdavkové finančné operácie sa uhradili splátky istiny úverov vo výške 425 441,87€.

1.5. VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie. Výsledok rozpočtového hospodárenia môže byť prebytok alebo schodok jej rozpočtu; podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy; prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu, schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu. Pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa chápu bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet) a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet); súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu nie sú finančné operácie.

Hospodárenie mesta v roku 2014 dokumentuje nasledovná tabuľka:

v €

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	9 865 182	10 718 233	10 896 515,66
Bežné výdavky	9 302 864	10 247 426	10 231 027,07
Prebytok bežného rozpočtu	562 318	470 807	665 486,59
Kapitálové príjmy	83 000	96 803	37 354,39
Kapitálové výdavky	220 995	287 857	146 595,34
Schodok kapitálového rozpočtu	137 995	191 054	- 109 240,95
Príjmy celkom	9 948 182	10 815 036	10 933 870,05
Výdavky celkom	9 523 859	10 535 283	10 377 624,41
Prebytok rozpočtu	424 323	279 753	556 245,64
Príjmové finančné operácie	0	149 570	104 267,40
Výdavkové finančné operácie	424 323	429 323	430 441,87
Zostatok finančných operácií	- 424 323	- 279 753	- 326 174,47

Mesto v roku 2014 hospodáril s prebytkom vo výške 556 245,64 € (v roku 2013 - 283 609, 23 €); takto vykázany prebytok rozpočtu je zistený v súlade s § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Podľa §16 ods. 6 a 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu z tohto prebytku vylučujú. V roku 2014 ide o nevyčerpané finančné prostriedky vo výške 8 933,40 € a nevyčerpané finančné prostriedky spoločného obecného úradu – stavebného úradu vo výške 44 304,03 €.

Rozdiel medzi príjmovými a výdavkovými finančnými operáciami mesta vo výške - 326 174,47 € (v roku 2013 to bolo - 124 160,72 €) bol v priebehu roka 2014 vykrytý prebytkom bežného rozpočtu, t.j. v priebehu roka 2014 splácanie úverov bolo financované z prebytku bežného rozpočtu, čím sa vlastne o túto sumu prebytok bežného rozpočtu a v konečnom dôsledku aj prebytok rozpočtu znížil.

Rozdiel medzi prebytkom rozpočtu, t.j. bilanciou príjmov a výdavkov po vylúčení nevyčerpaných účelovo určených finančných prostriedkov (556 245,64 €) a záporným zostatkom finančných operácií (- 326 174,47 €) je zostatok finančných prostriedkov vo výške 175 280,61 €. V záverečnom účte sa zo strany mesta navrhuje, aby celá táto suma bola pridelená do rezervného fondu.

Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad o vývoji výsledku hospodárenia obce v minulých rokoch:

v tis. Sk /€

Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Príjmy rozpočtu obce	230 098	308 802	334 027	322 322	427 203
- bežné príjmy	210 956	268 908	275 183	307 079	335 446
- kapitálové príjmy	19 142	39 894	58 844	15 243	91 757
Výdavky rozpočtu obce	228 980	330 368	318 789	313 057	440 269
- bežné výdavky	203 999	221 456	251 091	253 698	272 858
- kapitálové výdavky	24 981	108 912	67 698	59 359	167 411
Prebytok/ schodok bežného rozpočtu	6 957	47 452	24 092	53 381	62 588
Prebytok/ schodok kapitálového rozpočtu	- 5 839	- 69 018	- 8 854	- 44 116	- 75 654
Prebytok/ schodok rozpočtu	1 118	- 21 566	15 238	9 265	-13 066

v tis. Sk /€

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Príjmy rozpočtu obce	12 360 816	11 746 983	11 557 812	12 610 144	11 335 58	10 933 870
- bežné príjmy	10 581 374	9 909 181	9 736 473	10 057 835	10 445 004	10 896 515
- kapitálové príjmy	1 779 442	1 837 802	1 821 339	2 552 309	890 576	37 354
Výdavky rozpočtu obce	14 855 292	12 150 013	11 744 196	12 709 114	11 051 971	10 377 624
- bežné výdavky	9 548 917	10 236 121	9 499 690	9 574 931	9 848 449	10 231 027
- kapitálové výdavky	5 306 374	1 913 892	2 244 506	3 134 183	1 203 522	146 595
Prebytok/ schodok bežného rozpočtu	1 032 457	-326 940	236 783	482 903	596 555	665 487
Schodok kapitálového rozpočtu	-3 526 933	- 76 090	-423 167	-581 873	-312 946	- 109 241
Prebytok/schodok rozpočtu	-2 494 475	- 403 030	- 186 384	- 98 970	283 609	556 246

2. BILANCIA AKTÍV A PASÍV

Aktíva, t.j. majetok spolu krytý pasívami, t.j. zdrojmi krytia, podľa účtovnej závierky predstavujú sumu:

- k 31.12.2014 – 59 574 401 € (brutto), 48 517 941€ (netto)
- k 31.12.2013 - 60 536 666 € (brutto), 49 875 183€ (netto)
- k 31.12.2012 - 62 394 161 € (brutto), 51 769 208€ (netto)
- k 31.12.2011 - 61 112 911 € (brutto), 50 546 867€(netto)
- k 31.12.2010 - 58 321 167 € (brutto), 49 061 111€(netto)
- k 31.12.2009 - 58 097 271 € (brutto), 49 546 926€(netto)

Mestský úrad v majetkovej evidencii eviduje majetok mesta:

a) dlhodobý hmotný, nehmotný a finančný majetok v celkovej hodnote

- k 31.12.2014 – 24 856 595 €
- k 31.12.2013 - 25 418 357 €
- k 31.12.2012 - 29 175 773 €
- k 31.12.2011- 27 082 146 €
- k 31.12.2010 - 24 151 095 €
- k 31.12.2009 - 26 605 444 €

b) v tom nezaraďené investície vedené na účte 042-Obstaranie dlhodobého hmotného majetku v hodnote:

- k 31.12.2014 - 750 896 €
- k 31.12.2013 - 899 574 €
- k 31.12.2012 - 6 817 335 €
- k 31.12.2011 - 4 652 861 €
- k 31.12.2010 - 986 782 €
- k 31.12.2009 - 2 644 866 €

Mesto zaznamenalo úbytok majetku v porovnaní s minulými rokmi.

2.1. BILANCIA POHĽADÁVOK

Prehľad vývoja pohľadávok za roky 2001 – 2014:

v tis. Sk a €

Rok	Pohľadávky celkom
2001	6 521
2002	8 098
2003	16 850
2004	21 725
2005	16 808
2006	21 277
2007	20 808
2008	27 105
2009	1 006 415 €
2010	879 503 €
2011	1 092 120 €
2012	1 014 840 €
2013	943 296 €
2014	991 411 €

Mesto za rok 2014 zaznamenalo zvýšenie stavu pohľadávok oproti minulému roku o 48 115 € (pohľadávky po lehote splatnosti sa oproti roku 2013 zvýšili o 63 098 €).

Z celkového stavu pohľadávok najvyšší podiel pripadá na pohľadávky za dane a poplatky –53,12 %; pohľadávky za nájom a služby spojené s nájmom bytov – 30,94 %; pohľadávky z prenájmu nebytových priestorov a služieb spojených s prenájomom nebytových priestorov – 11,65 %; ostatné pohľadávky – 4,29 %.

Vývoj pohľadávok podľa lehoty splatnosti:

v €

Rok	Pohľadávky v lehote splatnosti	Pohľadávky po lehote splatnosti
2005	119 564	438 359
2006	189 537	516 730
2007	121 822	568 877
2008	332 769	566 952
2009	346 381	660 034
2010	263 813	615 690
2011	345 916	746 204
2012	226 426	788 414
2013	197 819	745 477
2014	182 836	808 575

Z pohľadu vývoja pohľadávok podľa ich splatnosti je zrejmé, že klesli pohľadávky v lehote splatnosti, ale stúpli pohľadávky po lehote splatnosti. Rast pohľadávok po lehote splatnosti a to s dôrazom na dlhodobý trend, ktorý v roku 2014 dosiahol kritickú úroveň, hodnotím negatívne.

Mesto si nepriaznivú situáciu uvedomuje a problematike pohľadávok - analýze stavu a príčin ich vzniku - venuje pozornosť. Napriek tejto skutočnosti a opatreniam, ktoré mesto realizuje (prístupilo k rôznym formám riešenia a vymáhania pohľadávok) sa situáciu nepodarilo zlepšiť a ani stabilizovať.

Daňové pohľadávky

Vývoj daňových pohľadávok – nedoplatkov za uplynulé roky:

v €

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Daň z nehnuteľností	125 980	153 595	158 353	164 332	170 863	184 971	208 715
Daň za psa	2 621	2 462	2 937	4 008	3 578	4 433	5 447
Daň za verejné priestranstvo	4 288	1 319	1 505	746	1 130	548	1 800
Daň za nevýherné hracie automaty	0	0	0	0	0	0	0
Daň za predajné automaty	0	0	0	0	0	0	0
Daň za ubytovanie	0	0	0	0	448	234	172
Poplatok za KO	178 047	195 207	208 416	239 035	250 944	272 354	310 557
Celkom	311 299	352 927	371 211	408 121	426 963	462 540	526 691

Z hľadiska objemu sa najproblematickejšie javia daňové pohľadávky. Ich vývoj má stabilne rastúcu tendenciu, nárast za posledný rok je + 64 151 €. Znávrhu záverečného účtu vyplýva, že od roku 2009 sa zvyšuje počet daňových poplatníkov a to je jeden z dôvodov, prečo sa zvyšujú daňové pohľadávky. Ďalším dôvodom zvýšenia daňových pohľadávok v absolútnych číslach je aj zvýšenie sadzby miestnych daní a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Mesto sa snaží riešiť vymáhanie daňových nedoplatkov:

- upozorňovaním daňovníkov ústne aj písomne,
- zasielaním výziev na zaplatenie daňového nedoplatku,
- uplatnením daňového exekučného konania, ich celkový počet je 253 (v roku 2013 – 158), z toho 145 (v roku 2013 - 76) exekučných konaní bolo zastavených po uhradení daňových nedoplatkov a 106 (v roku 2013 – 82) exekučných konaní je neukončených, v ktorých sa pokračuje, v daňovom exekučnom konaní sa vymohli pohľadávky vo výške 51 395,21 €,
- zverejnením zoznamu daňových dlžníkov na miestnych daniach a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a to každoročne podľa stavu k 31.decembru predchádzajúceho roka keď daňový nedoplatok, presiahol u fyzickej osoby (vrátane fyzických osôb – živnostníci) 160 € a u právnickej osoby 1 600 €.

Nedaňové pohľadávky

Mesto eviduje k 31.12.2014 nedaňové pohľadávky vo výške 464 720 €, v roku 2013 - 480 755 €

Najvyšší objem predstavujú pohľadávky za nájom bytov a služby spojené s nájmom bytov (a ide tak o pohľadávky v lehote splatnosti - 120 366 € ako aj po lehote splatnosti - 176 814 €). Vysoké pohľadávky sa evidujú aj za nájom nebytových priestorov a za služby spojené s týmto nájmom - 75 985 €.

Pohľadávky na nájomnom za byty a za služby spojené s užívaním bytov vznikli neuhradením nájomného, resp. služieb spojených s užívaním bytov zo strany nájomníkov. Ide celkovo o 73 nájomníkov (k 31.12.2013 - 91 nájomníkov).

Podľa údajov uvedených v návrhu záverečného účtu sa počet neplatičov v roku 2014 podarilo znížiť a to na základe sprísnených postupov pri vymáhaní pohľadávok za nájomné a služby spojené s užívaním bytov. Mesto Brezno zasiela všetkým nájomníkom už pri prvom nezaplatení nájomného výzvu. Pri dlhodobom neplatení nájomného sú zasielané upomienky vo forme pokusov o mimosúdnu pokonávku, ktorej súčasťou je aj hrozba výpovede z nájmu a uzatváranie dohôd o splátkach. Z dôvodu nereagovania na doručení výzvu bola v roku 2014 doručená 4 nájomníkom výpoveď z nájmu a u 2 nájomníkov bola podaná žaloba na vypratanie bytu. Jedná sa o nájomníkov, ktorí si svoje povinnosti nájomcu neplnia dlhodobo a sú hlavnou príčinou zvyšovania hodnoty evidovaných pohľadávok na nájomnom a službách spojených s užívaním bytov.

V roku 2014 boli na základe upovedomenia exekútora odpísané pohľadávky vo výške 9 907,95 €. Tieto pohľadávky boli dlhodobo nevyžiteľné a ďalšie vymáhanie by bolo pre mesto neefektívne a nevhodné. Tiež bolo uzatvorených 5 dohôd o uznaní dlhu, kde nájomca uznal v plnej výške svoj dlh. Zároveň boli podané 4 žaloby na okresný súd na zaplatenie dlhu a 2 žaloby na vypratanie bytu. Návrh na exekúciu v roku 2014 bol podaný v 8 prípadoch a zároveň boli vydané dve exekúcie na vypratanie bytu. Pri znižovaní pohľadávok súdnou cestou je potrebné uviesť, že aj naďalej pretrváva stav taký, že žaloby smerujúce k uloženiu povinnosti na zaplatenie dlžných súm sú zo strany konajúcich súdov právoplatne ukončené v prospech mesta Brezno, avšak celý proces vymáhania končí podaním návrhu na vykonanie exekúcie, ktoré nie je možné vykonať z dôvodu nemajetnosti dlžníkov.

Pohľadávky na nájomnom a za služby spojené s užívaním nebytových priestorov vznikli neuhradením nájomného a služieb spojených s užívaním nebytových priestorov nájomníkmi. Pohľadávky k 31. 12. 2014 sú vedené celkovo u 27 nájomných vzťahoch, ktoré sú v štádiu vymáhania.

Podľa údajov uvedených v návrhu záverečného účtu pohľadávky sú riešené – 1 pohľadávka vzájomným zápočtom záväzku a pohľadávky v roku 2015, bol podaný 1 návrh na súd na zaplatenie dlžnej čiastky a boli uzatvorené 3 dohody o uznaní dlhu, v 1 prípade bol podaný návrh na exekúciu . Podobne ako pri prenájme bytov, v roku 2014 boli nájomcovia vyzvaní k vyrovnaní pohľadávok a k urovnaní pohľadávok v mimosúdnom konaní. Osobitným prípadom sú riešené pohľadávky voči spoločnostiam, ktoré sú v likvidácii (prípadne v konkurze) a k vysporiadaniu týchto pohľadávok bude možné pristúpiť až po vykonaní ich likvidácie a to z dôvodu, že spoločnosti nemajú dostatočný majetok, ktorý by mohol dlžnú čiastku pokryť.

2.2. BILANCIA ZÁVÄZKOV

Mesto eviduje záväzky v celkovej hodnote 5 329 441,19 € (v roku 2013 - 6 268 594 € , v roku 2012 - 8 464 314,01 €, v roku 2011 - 9 577 501 €, v roku 2010 - 8 750 953 €), celková výška záväzkov mesta dosiahla úroveň 49 % (v roku 2013 - 60%) skutočných bežných príjmov za uplynulý rozpočtový rok. Najväčší podiel na celkových záväzkoch majú bankové úvery - 74 %, dlhodobé záväzky – 12 % a krátkodobé záväzky – 14%.

Prehľad vývoja záväzkov za uplynulé roky:

v tis. Sk a €

Rok	Dlhodobé záväzky	Krátkodobé záväzky	Krátkodobé záväzky, v tom záväzky z obchodných vzťahov	Krátkodobé záväzky, v tom iné záväzky	Bankové úvery
2001	0	10 256	10 158	98	55 325
2002	0	8 896	8 896	0	69 710
2003	9 343	12 498	9 489	366	55 587
2004	8 769	10 636	7 751	7	49 541
2005	8 212	7 264	7 264	0	107 616
2006	7 642	12 829	8 626	83	102 939
2007	10 140	3 255	3 254	0	97 406
2008	24 006	2 532	2 285	192	91 873
2009	2 985 592 €	659 813 €	77 531 €	25 000 €	4 657 367 €
2010	2 769 874 €	1 053 865 €	50 138 €	3 198 €	4 819 78 €
2011	2 120 028 €	2 824 020 €	1 770 270 €	24 148 €	5 19 151 €
2012	1 471 562 €	2 107 202 €	1 119 072 €	1 184 €	7 18 524 €
2013	965 744 €	909 658 €	690 631 €	1 558 €	4 318 16 €
2014	649 025 €	741 375 €	560 350 €	41 064 €	3 917 08 €

Mesto znižuje svoje dlhodobé záväzky, čo je pozitívne (pokiaľ sa nebude zaväzovať k ďalším), avšak negatívne je, že splácanie týchto záväzkov výrazne zaťažuje rozpočet – splácanie záväzkov sa už druhý rok zabezpečuje z prebytku bežného rozpočtu.

Mesto je úverovo zaťažené nasledovnými úvermi:

- úver z r. 2005 - 1 763 903 €
- úver z r. 2009 - 1 462 008 €
- úver z r. 2009 - 90 729 €
- úver z r. 2012 - 199 760 €

V roku 2005 prijalo úver na „Dostavbu a stavebné úpravy zimného štadióna v Brezne“, ktorý je splatný 01.06.2025 a 01.09.2025.

V roku 2009 prijalo ďalší úver v súvislosti s touto investičnou akciou ako aj s ďalšími investičnými zámermi so splatnosťou 14. 10. 2029.

V roku 2009 mesto prevzalo záväzok likvidovanej spoločnosti HOTEL ĎUMBIER s. r. o., ktorého splatnosť končí 23.05.2021.

V roku 2012 mesto prijalo ďalší úver na investičnú akciu Rekonštrukcia námestia – III. etapa so splatnosťou 20.12.2017.

Mesto má dlhodobé záväzky aj voči ŠFRB, ktorý poskytol úver na výstavbu 23 b.j. na Mazorníku – úver bude splatený 15.07.2032 a na prestavbu bytov na Nálepkovej ul. 11 – úver bude splatený 15.09.2037. Mesto eviduje dlhodobé záväzky voči ŠFRB vo výške 631 085 €

Dlhodobým záväzkom mesta sú aj splátky Prima banke Slovensko a.s., ktorej EUROVIA CESTY Košice a.s., SLIAČAN SK a.s., MP STAV PLUS s.r.o. v zmysle uzatvorených zmlúv postúpili pohľadávky voči mestu za opravu a údržbu miestnych komunikácií a chodníkov. Do konca roku 2015 budú splatené všetky neinvestičné dodávateľské záväzky vyplývajúce zo zmlúv za opravu a údržbu miestnych komunikácií.

V krátkodobých záväzkoch je evidovaná aj časť záväzku z bankových úverov a subjektov - EUROVIA CESTY Košice a.s., MP STAV PLUS, s.r.o. a SLIAČAN, s.r.o., ako aj časť z úveru ŠFRB:

bankové úvery	400 708 €
EUROVIA a.s. Košice	229 636 €
MP STAV PLUS s.r.o.	24 352 €
SLIAČAN SK a.s.	44 314 €
ŠFRB	24 275 €

Najvyššou položkou v rámci krátkodobých záväzkov sú záväzky voči dodávateľom, všetky sú v lehote splatnosti. Tieto záväzky voči dodávateľom vznikli z uzatvorených zmlúv alebo potvrdených objednávok.

K bilancii záväzkov mesta k 31.12.2014 musím ako hlavná kontrolórka mesta skonštatovať, že na základe kontroly, ktorá bola vykonaná v roku 2015 mesto má od roku 2011 záväzok voči svojej obchodnej spoločnosti a to konkrétne záväzok mesta vyrovať stratu hospodárenia obchodnej spoločnosti Fantázia Brezno, s. r. o., v ktorej je mesto Brezno spoločníkom.

Predmetný záväzok vo výške 25.592,37 € vznikol v roku 2011, na základe zápisnice zo zasadnutia valného zhromaždenia uvedenej spoločnosti zo dňa 10.6.2011, pričom jeho existencia bola mestu známa, keďže doklady na základe ktorých záväzok vznikol, boli mestu odovzdané do dispozície a nachádzali sa v príslušnej spisovej agende na odbore ekonomickom MsÚ. Kontrolou bolo preukázané, že tento záväzok nebol inventarizovaný a ani evidovaný k 31.12.2014 v účtovnej evidencii mesta.

Považujem za nedostatok, že táto skutočnosť nie je uvedená v návrhu záverečného účtu, pretože úhrada záväzku, ktorý vznikol v roku 2011 významným spôsobom zaťaží rozpočet mesta v roku 2015.

3. PREHĽAD O STAVE A VYVOJI DLHU

Celková výška dlhodobých úverových záväzkov mesta dosahuje úroveň 37,50% (v roku 2013-42,93 %) skutočných bežných príjmov za predchádzajúci rok; pre splnenie zákonných pravidiel prijatia návratných zdrojov financovania sa do celkovej sumy dlhu mesta nezapočítavajú záväzky z úverov poskytnutých zo ŠFRB a dlhodobé záväzky voči DEXIA Banke Slovensko, a.s. (splácanie odkúpených pohľadávok DEXIOU banka Slovensko a.s. od realizátorov opráv ciest a chodníkov).

Na základe zákonom vymedzených pravidiel mesto splňa podmienky pre prijatie návratných zdrojov financovania do budúcnosti.

Napriek splneniu zákonnej podmienky na prijímanie návratných zdrojov financovania upozorňujem na nepriaznivý vstav dlhovej služby. V prípade, že by sa započítavali do celkovej sumy dlhu mesta aj záväzky z úverov poskytnutých zo ŠFRB a dlhodobé záväzky, tak by celková výška dlhodobých úverových záväzkov mesta dosahovala 46,6% (v roku 2013 - 57,46 %) skutočných bežných príjmov za predchádzajúci rok.

Vývoj dlhovej služby za roky 2004 – 2014:

Rok	Počet obyvateľov	Dlhová služba (úver) v €	Dlhová služba (úver) na 1 obyvateľa	Dlhová služba (úver + dlhodobé záväzky) v €	Dlhová služba (úver + dlhodobé záväzky) na 1 obyvateľa
2004	22 229	1 997 510	89,86	1 997 510	89,86
2005	22 106	3 839 541	173,69	3 839 541	173,69
2006	21 997	3 669 853	166,83	3 669 853	166,83
2007	21 870	3 569 873	163,23	3 569 873	163,23
2008	21 745	3 846 478	176,89	3 846 478	176,89
2009	21 663	5 431 874	250,74	7 980 597	368,40
2010	21 446	5 571 486	259,79	8 228 570	383,68
2011	21 288	5 247 597	246,50	7 279 372	341,95
2012	21 161	5 423 354	256,29	6 829 820	322,76
2013	20 984	4 998 369	238,20	5 779 528	275,43
2014	20 769	3 917 108	189,00	4 871 230	235,00

Rovnako ako po minulé roky upozorňujem aj na rast splátok úverov a dlhodobých záväzkov, ktorých splácanie významnou mierou zaťažuje a bude zaťažovať rozpočet mesta na jeho výdavkovej strane .

Vývoj splátok úverov a dlhodobých záväzkov za roky 2004 – 2014:

Rok	Dlhová služba (úver) v €	Dlhová služba (úver + dlhodobé záväzky) v €	Splátky úverov a úrokov	Splátky úverov, dlhodobých záväzkov a úrokov
2004	1 997 510	1 997 510	329 250	329 250
2005	3 839 541	3 839 541	1 833 499	1 833 499
2006	3 669 853	3 669 853	312 156	312 156
2007	3 569 873	3 569 873	381 796	381 796
2008	3 846 478	3 846 478	375 324	375 324
2009	5 431 874	7 980 597	349 387	841 257
2010	5 571 486	8 228 570	480 048	807 222
2011	5 247 597	7 279 372	492 846	1 118 154

2012	5 423 354	6 829 820	506 591	1 131 899
2013	4 998 369	5 779 528	581 249	1 206 557
2013	3 917 108	4 871 230	567 052	1 048 666

S ohľadom na stav dlhovej služby a vývoj rozpočtového hospodárenia mesta už tradične neodporúčam do budúcnosti zvyšovať dlhové zaťaženie mesta, t.j. neodporúčam zo strany mesta prevziať akékoľvek ďalšie dlhodobé záväzkové povinnosti (úver, odstúpenie pohľadávky, koncesné zmluvy apod.).

Situáciu je možné prehodnotiť až s ohľadom na možný vývoj a výsledky hospodárenia v nasledujúcich rokoch.

Dôvody pre moje odporúčanie sú rovnaké ako som uvádzala aj v predošlých stanoviskách a situácia sa nezmenila - úhrady splátok návratných zdrojov financovania (úverov) a dlhodobých záväzkov zaťažujú rozpočet mesta a perspektíva riešenia tejto situácie zo zdrojov peňažných fondov je nulová vzhľadom k zostatku peňažných fondov k 31.12.2014 a k možnému predpokladu tvorby peňažných fondov.

S účinnosťou od 1.januára 2015 je zákonom ustanovená povinnosť zabezpečiť dodržiavanie vyššej rozpočtovej disciplíny aj zo strany subjektov územnej samosprávy a to dodržiavaním podmienok, ktoré sprísňujú podmienky zadlžovania obcí (novelou zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy). Rovnako ako v ústavnom zákone č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov sa aj pre obce určuje postup na prijatie viacerých opatrení na zabezpečenie zákonom stanovených podmienok a na vykonanie zmien, ak celková suma dlhu subjektov územnej samosprávy nebude v zákonom stanovených limitoch.

Ak celková suma dlhu obce dosiahne hranicu	
50% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka	Obec bude povinná v takomto prípade prijať opatrenia, ktorých výsledkom bude zníženie celkovej sumy dlhu obce pod uvedenú hranicu
od 50% vrátane do 58% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka,	Starosta obce je povinný do 15 dní od zistenia uvedených skutočností vypracovať a predložiť zastupiteľstvu obce informáciu, v ktorej zdôvodní celkovú sumu dlhu obce spolu s návrhom opatrení na jeho zníženie. Obecné zastupiteľstvo musí prerokovať informáciu starostu obce do 15 dní odo dňa jej predloženia. V lehote do siedmich dní od predloženia informácie obecnému zastupiteľstvu je povinný starosta obce túto skutočnosť písomne oznámiť ministerstvu financií.
58% vrátane do 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka	Obec je povinná do konca rozpočtového roka vykonať také zmeny rozpočtu, ktoré zabezpečia jeho vyrovnanosť a schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet, pričom schodok rozpočtu obce môže vzniknúť len z dôvodu použitia - účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu nevyčerpaných v minulých rokoch, - prostriedkov peňažných fondov obce
60 % a viac skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka	Obec bude okrem realizácie predchádzajúcich opatrení povinná postupovať podľa čl.6 ods. 3 a 4 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti

Podľa čl.6 ods. 3 a 4 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1.januára 2015 je určené, že ak celková suma dlhu obce dosiahne 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a viac, obec alebo vyšší územný celok sú povinní zaplatiť pokutu, ktorú ukladá ministerstvo financií, a to vo výške 5 % z rozdielu medzi celkovou sumou dlhu a 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Tieto zákonné postupy sa nebudú realizovať 24 mesiacov od prvého mesiaca, ktorý bude nasledovať po mesiaci, v ktorom sa uskutočnilo ustanovujúce zasadnutie obecného zastupiteľstva a v prípadoch, ktoré bližšie vymedzuje čl. 5 ods. 11 a 12 a čl. 12 ods. 10 a 11 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

4. ÚDAJE O HOSPODÁRENÍ PRÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZÁCIÍ

Príspevkovým organizáciám mesto poskytovalo príspevok na prevádzku nasledovne:

v €

Rok	Technické služby	Mestské kultúrne stredisko	Mestský športový klub
2009	1 133 412	255 022	464 873
2010	939 502	222 105	386 974
2011	910 178	181 332	374 072
2012	865 327	160 541	355 368
2013	864 740	151 433	357 468
2014	886 848	148 484	380 024

Príspevok na obstaranie hmotného a nehmotného majetku v roku 2014 bol poskytnutý Technickým službám Brezno a aj to na splátku úhrady faktúry za nákladné vozidlo potrebné na zvoz komunálneho odpadu vo výške 12 240 € (v dôvodu nedostatku kapitálových zdrojov bolo toto vozidlo kúpené na splátky) a Mestskému športovému klubu vo výške 2 880€.

Hospodárenie dvoch príspevkových organizácií na hlavnej činnosti je stratové, jedna príspevková organizácia dosiahla zisk (Technické služby).

Hospodárenie príspevkových organizácií za hlavnú činnosť v roku 2014:

v €

	Technické služby	Mestské kultúrne stredisko	Mestský športový klub
Náklady, v tom :	1 328 734	229 970	908 550
Spotreba materiálu	160 871	4 891	74 935
Spotreba energie	128 713	29 314	192 781
Opravy a udržiavanie	25 959	13 266	37 060
Ostatné služby	25 107	53 148	60 596
Mzdové náklady	614 533	110 020	216 501
Ostatné náklady	25 469	4 684	14 229
Odpisy	348 082	14 647	312 448
Výnosy, v tom :	1 336 741	218 923	860 159
Vlastné	103 907	49 099	165 617
Príspevok od zriaďovateľa	886 848	148 484	380 024
Dotácie	0	7 754	2 070
Výnosy z kap. transferu	345 986	13 583	312 448
Daň z príjmov	1 138	0	0
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	6 869	- 11 046	- 48 391

Hospodárenie príspevkových organizácií za hlavnú činnosť v roku 2013:

v €

	Technické služby	Mestské kultúrne stredisko	Mestský športový klub
Náklady, v tom :	1 381 577	219 377	813 099
Spotreba materiálu	188 981	2 599	43 866
Spotreba energie	135 148	39 309	173 101
Opravy a udržiavanie	21 095	2 007	29 692
Ostatné služby	36 023	47 623	48 935
Mzdové náklady	595 537	104 213	189 429
Ostatné náklady	24 218	3 721	10 341
Odpisy	380 575	19 905	317 735
Výnosy, v tom :	1 331 699	215 923	816 745
Vlastné	94 649	44 940	142 151
Príspevok od zriaďovateľa	864 740	151 433	357 468
Dotácie	2 000	5 797	520
Výnosy z kap. transferu	370 310	13 753	316 606
Daň z príjmov	1	0	0
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	- 49 879	- 3 454	3 646

Príspevkové organizácie vykonávali so súhlasom zriaďovateľa podnikateľskú činnosť nad rámec hlavnej činnosti, pre ktorú boli zriadené. Podnikateľská činnosť pomáha príspevkovým organizáciám vykryť stratu z hospodárenia na hlavnej činnosti, všetky príspevkové organizácie hospodárili v roku 2013 na podnikateľskej činnosti so ziskom.

Hospodárenie príspevkových organizácií za podnikateľskú činnosť v roku 2014:

v €

	Technické služby	Mestské kultúrne stredisko	Mestský športový klub
Náklady	80 101	56 039	128 445
Výnosy	88 547	61 429	135 074
Daň z príjmov	1 858	213	307
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	6 588	5 177	6 322

Hospodárenie príspevkových organizácií za podnikateľskú činnosť v roku 2013:

v €

	Technické služby	Mestské kultúrne stredisko	Mestský športový klub
Náklady	78 951	59 807	120 887
Výnosy	105 728	64 132	126 506
Daň z príjmov	3 462	392	0
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	23 315	3 933	5 619

Príspevkové organizácie v roku 2014 dosiahli nasledovný výsledok hospodárenia za hlavnú aj podnikateľskú činnosť :

v €

	Technické služby	Mestské kultúrne stredisko	Mestský športový klub
Náklady celkom	1 408 835	286 009	1 036 995
Výnosy celkom	1 425 288	280 353	995 232
Daň z príjmov	2 996	213	307
Výsledok hospodárenia(po zdanení)	13 457	- 5 869	- 42 069

5. PREHLAD O POSKYTNUTÝCH DOTÁCIÁCH

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy návrh záverečného účtu obsahuje aj podrobný prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 cit. zákona v členení podľa jednotlivých príjemcov.

Mesto poskytlo dotácie v súlade s cit. zákonom a s VZN č. 105/2004 o poskytovaní dotácií a členských príspevkov fyzickým a právnickým osobám – podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný a verejnoprospešný účel.

6. ÚDAJE O PODNIKATELSKEJ ČINNOSTI

Návrh záverečného účtu mesta Brezna neobsahuje údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti.

7. HODNOTENIE PROGRAMOV ROZPOČTU

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet na rok 2014 zostavený ako programový rozpočet; výdavky rozpočtu mesta boli alokované do príslušných programov, ktoré sa vnútorne členili na podprogramy, prvky a projekty. Každý program, ktorý predstavuje súhrn aktivít (prác, činností a dodávok) má definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa monitoruje a hodnotí merateľným ukazovateľom. Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu je na úrovni slovného uvedenia plnenia či neplnenia jednotlivých programov mesta, vrátane jeho prvkov a projektov.

Aplikácii programového rozpočtovania a spracovaniu podrobného programového rozpočtu sa venuje náležitá pozornosť (je málo miest v SR, ktoré má v programový rozpočet v IS). Napriek snahe a úsiliu zodpovedných zamestnancov nie sú viditeľné jeho výsledky. Od roku 2009 by už mal byť evidentný výsledok proklamovaných výhod programového viacročného rozpočtovania, čo by malo byť zrejme z hodnotenia plnenia programov v širšom kontexte (najmä časovom). Tento významný efekt a prínos programového rozpočtovania na úrovni mesta podľa môjho názoru nebol dosiahnutý.

Príklady podprogramov, vrátane prvkov, kde neboli v roku 2014 dosiahnuté plánované výsledky (podľa hodnotenia programového rozpočtu):

Podprogram - prvok	Zámer
Správa majetku mesta	efektívne a prehľadné využitie majetku vo vlastníctve mesta Brezna
- výkup pozemkov	zabezpečiť výkup pozemkov v súvislosti s majetkovo-právnym vysporiadaním stavieb
Rozvoj IKT	rozvoj informačnej a komunikačnej techniky, vrátane udržateľnosti a ďalšieho rozvoja informačných služieb potrebných pre chod MsÚ a ostatných mestských organizácií
- HD - udržateľnosť a rozvoj technického IT vybavenia	Rozšíriť diskovú kapacitu pre ukladanie dát užívateľov MsÚ a ostatných mestských organizácií pripojených k produkčným serverom MsÚ

	Nákup, montáž, inštalácia a konfigurácia nového diskového poľa Postupná obmena zastaraných PC užívateľov
- Operačný program - informatizácia spoločnosti	Vybudovať modernú na občana orientovanú a efektívnu verejnú správu a zabezpečenie rozvoja elektronických služieb s prepojením na informačný systém miestnej samosprávy
Zvoz a odvoz odpadu	Pravidelný odvoz odpadu v meste Brezno
- likvidácia nelegálnych skládok	Mimoriadny odvoz ,odvoz v zvláštnych prípadoch, likvidácia čiernych skládok
Zneškodňovanie odpadu	Efektívna a ekologicky vhodná likvidácia odpadov v meste Brezno
- splašková kanalizácia, vodovod - ul. Osloboditeľov, Poľná, Potočná	Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a odkanalizovanie
Verejné komunikácie	Ekonomicky efektívna údržba miestnych komunikácií a priestranstiev
- miestna komunikácia Podkoreňová - Výstavba chodníka na Kiepke - Chodníkové prepojenie Poľná - Potočná	
Verejné osvetlenie	Efektívna a hospodárna prevádzka verejného osvetlenia a CSS v meste
- Optimalizácia verejného osvetlenia	

Zdôvodnenie, príčiny neplnenia a opatrenia na odstránenie neželaného stavu nie sú v návrhu záverečného účtu uvedené, čo považujem za nedostatok, lebo záverečný účet má obsahovať hodnotenie plnenia programov.

Dôvody nízkej efektivity programového rozpočtovania sú podľa môjho názoru predovšetkým:

- nedostatok finančných zdrojov predovšetkým na rozvoj mesta;
- nie vždy efektívne a účinné využívanie existujúcich bežných zdrojov, napr. veľký objem dodávateľsky realizovaných služieb napriek zamestnávaniu odborných zamestnancov na MsÚ (právne služby, spracovanie rôznych štúdií a analýz);
- neúčinné a neefektívne využívanie vlastných zdrojov, najmä vlastného majetku a vlastných majetkových práv a v rámci hospodárenia a nakladania s majetkom mesta - riešenie havarijných situácií pri hospodárení s majetkom mesta (budovy škôl a školských zariadení) namiesto vytvorenia dlhodobej a postupnej koncepcie riešenia aj so zapojením cudzích zdrojov.

Na tieto skutočnosti opäť upozorňujem dlhodobo - odporúčam, aby sa nastavil cieľ (vychádzajúc z koncepčných materiálov, ktoré mesto má spracované), spracovala analýza finančného zabezpečenia zdrojov na dosiahnutie tohto cieľa. V prípade konštatovania nedostatku potrebných zdrojov, aby sa vytvorili podmienky na stabilizáciu príjmov mesta (najmä hospodárne, efektívne a účinné hospodárenie s majetkom mesta) a aby sa pokračovalo v reálnej konsolidácii výdavkov.

Cieľom je, aby sa v prvom rade zabezpečilo plynulé financovanie samosprávnych funkcií a základných potrieb mesta a zároveň, aby sa vytvorili predpoklady a podmienky na tvorbu reálnych zdrojov financovania budúceho rozvoja mesta, najmä jeho rozvojových programov.

ZÁVER

Návrh záverečného účtu mesta Brezna za rok 2014 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh záverečného účtu mesta Brezna za rok 2014 bol v zmysle § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým.

Riadna účtovná závierka k 31.12.2014 bola overená audítorm v súlade so všeobecne-záväznými právnymi predpismi.

**ING. INGRID KONEČNÁ VEVERKOVÁ V.R.
HLAVNÁ KONTROLÓRKA MESTA BREZNA**